

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-02-04 Nr. 429-35
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) interesams atstovaujančios Q. Q. pateiktą kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėja su draudiku sudarė Būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria draudiko parengtų Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (toliau – Taisyklės)¹ pagrindu draudimo variantu „Standartinis“ buvo apdraustas butas, o draudimo variantu „Maksimalus“ – namų turtas bute, esančiame adresu: (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Būsto draudimo sutartis). Draudimo laikotarpis – nuo 2025 m. sausio 30 d. iki 2026 m. sausio 29 d.

2025 m. balandžio 12 d. pareiškėja informavo draudiką apie tris įvykius: 1) viename kambaryje per stoglangį pateko vandens, dėl to reikia remontuoti lubas, grindis ir sienas, taip pat reikia keisti stoglangį tame pačiame kambaryje ir vieną – kitame; 2) per žiemą supuvo tvoros tinkas; 3) neįgalus anūkas į butą parnešė katiną ir šis viename iš kambarių sugadino tapetus.

Gauto pranešimo pagrindu draudikas pradėjo administruoti tris žalos bylas pagal Būsto draudimo sutartį: 1) Nr. (*duomenys neskelbtini*) (dėl vandens prasiskverbimo); 2) Nr. (*duomenys neskelbtini*) (dėl žalos tvorai); 3) Nr. (*duomenys neskelbtini*) (dėl gyvūno padarytos žalos).

2025 m. balandžio 16 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją priėmęs sprendimą nemokėti draudimo išmokos dėl žalos tvorai, vadovaudamasis Taisyklių A.IV skyriaus 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nustatytomis nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis (draudimo išmoka nemokama, jeigu turtas buvo sugadintas dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykio ar proceso ir (ar) dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, saulės poveikio, šalčio, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.), taip pat savaiminių pastatų apdailos skilimų).

Tos pačios dienos pranešimu draudikas pranešė ir apie sprendimą žalos byloje dėl naminio gyvūno padarytos žalos. Draudikas nurodė nustatęs, kad tapetus apdraskė katė, o pagal Taisyklių A.IV skyriaus 4.5 papunktį, draudimo išmoka nemokama, jeigu turtas buvo sugadintas dėl vabzdžių, paukščių, graužikų ir kitokių parazitų, gyvūnų, naminių gyvūnų padarytos tiesioginės žalos.

2025 m. gegužės 8 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją nemokėsią draudimo išmokos už per stoglangį prasiskverbęs vandens padarytą žalą. Draudikas nurodė patikrinęs žalų istoriją ir nustatęs, kad dėl panašių apgadinimų, atsiradusių dėl tokios pačios priežasties, pareiškėjai draudimo išmoka jau buvo išmokėta 2023 m. rugsėjo 16 d. (už 2023 m. rugsėjo 6 d. įvykį). Pasak draudiko, žala dėl vandens prasiskverbimo, kai įvykis kartojasi dažniau nei kas ketverius metus (nepriklausomai nuo to, per kokią konstrukciją įvyko prasiskverbimas), laikoma nedraudžiamuoju įvykiu.

Pareiškėja nesutiko su visais pirmiau nurodytais draudiko sprendimais ir kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo su draudiku nagrinėjimo. Pareiškėja teigė, kad yra ilgametė draudiko klientė ir mokėdama draudimo įmokas turėjo lūkestį, kad Būsto draudimo sutartis užtikrins draudimo apsaugą nuo įvairių rizikų, tačiau atsitikus įvykiams – draudikas sugalvoja daug

¹ 2021 m. kovo 30 d. redakcija, galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.

priežasčių nemokėti draudimo išmokų. Pareiškėja prašė įpareigoti draudiką pripažinti visus tris įvykius draudžiamaisiais ir išmokėti draudimo išmokas.

Nustatęs, kad pareiškėja į Lietuvos banką kreipėsi prieš tai nepateikusi draudikui rašytinės pretenzijos dėl draudiko priimtų sprendimų, kaip to reikalauja ginčų nagrinėjimą Lietuvos banke reglamentuojantys teisės aktai, Lietuvos bankas 2025 m. gegužės 26 d. atsisakė nagrinėti šalių ginčą, persiuntė pareiškėjos pretenziją draudikui ir paprašė pateikti pareiškėjai motyvuotą rašytinį atsakymą.

2025 m. birželio 9 d. draudikas pateikė pareiškėjai atsakymą į Lietuvos banko persiūtą pretenziją. Draudikas pakartotinai nurodė ginčijamų sprendimų motyvus ir nurodė neturintis pagrindo keisti priimtų sprendimų. Pasak draudiko, draudimo sutartimi teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti ir visi sprendimai šiuo atveju buvo priimti vadovaujantis Būsto draudimo sutarties sąlygomis.

Draudiko atsakymas į Lietuvos banko persiūtą pretenziją pareiškėjos taip pat netenkino, todėl ji pakartotinai kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti šalių ginčą ir įpareigoti draudiką išmokėti pareiškėjai draudimo išmokas pagal Būsto draudimo sutartį.

Pasisakydama dėl su vandens prasiskverbimu susijusios žalos, pareiškėja nurodė, kad apdraustose patalpose buvo atlikta įvairių remonto darbų, kurie kainavo 10 000 Eur, tačiau draudikas nenori atlyginti (išmokėti draudimo išmokos) nei už išorės, nei už vidaus remonto darbus. Pareiškėja taip pat paaiškino, kad už prieš dvejus metus gautą draudimo išmoką taip pat buvo padarytas remontas, tačiau dabar reikia tvarkyti ir lubas, ir tapetus, atlikti dažymo ir kitus darbus, keisti kiliminę dangą. Tvorą pareiškėja teigė anksčiau draudusi atskirai, tačiau sudarant Būsto draudimo sutartį jai buvo pasakyta, kad tvora yra apdraudžiama kaip pagalbinė pastato dalis. Pasisakydama dėl apdraskytų tapetų, pareiškėja paaiškino, kad juos sudraskiusi katė yra ne jos, katę iš lauko be pareiškėjos leidimo atnešė jos anūkas. Tokių įvykių anksčiau, pareiškėjos teigimu, nebuvo. Be to, ji atkreipė dėmesį į tai, kad Būsto draudimo sutartimi jos interesai apdrausti ir nuo tokios žalos, kurią gali padaryti jos vaikai ar anūakai.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas iš esmės atkartojo 2025 m. birželio 9 d. pateiktame atsakyme į pretenziją nurodytus argumentus. Draudiko vertinimu, vadovaudamasis gauta informacija apie įvykių aplinkybes ir jų padarinius bei vadovaudamasis Taisyklėse apibrėžtomis draudimo apsaugos ribomis, jis priėmė teisingus ir pagrįstus sprendimus dėl visų trijų pareiškėjos deklaruotų įvykių. Pareiškėjos reikalavimą draudikas prašė atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir keliamus reikalavimus, matyti, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo įvykius pripažinti nedraudžiamaisiais pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti Taisyklėse įtvirtintas draudžiamųjų įvykių sąlygas bei administruojant žalų bylas nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai įvykius laikė nedraudžiamaisiais.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo

sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Būsto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.² Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį.³ Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.⁴

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką.⁵ Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to draudėjui (naudos gavėjui ar kitam teise į draudimo išmoką pagal konkrečią draudimo sutartį turinčiam asmeniui) kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjo įvykio atveju.⁶

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.⁷ Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (lot. nuo pradžių)⁸. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu ir nedraudžiamąjo įvykio sąlygų nebuvimu (Civilinio kodekso 6.987 straipsnis).

Pažymėtina, kad tarp šalių nėra ginčo dėl to, ar pareiškėjos nurodytas apgadintas turtas (buto sienos, lubos, langai, kiliminė danga, tvora, ir kt.) yra draudžiami objektai ir patenka į buto arba namų turto apibrėžtį, tačiau šalys nesutaria dėl to, ar įvykiai, remiantis šalių sudaryta Būsto draudimo sutartimi, laikytini draudžiamaisiais, ar tokiais nelaikytini.

Taisyklių A.IV skyriaus 1 punkte nurodyta, kad apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliami arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų rizikų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje. Minėtame skyriuje pateikti ugnies, vandens, gamtinių jėgų, vagystės, stiklo dūžio ir kitų draudimo rizikų apibrėžimai, detalizuojama kokie su rizikomis susiję įvykiai laikomi draudžiamaisiais, o kokie – ne (Taisyklių A.IV skyriaus 1.1–1.11 papunkčiai). Šie draudžiamųjų įvykių apibrėžimai aktualūs pastatų (buto) draudimui, kuriam taikytinos standartinio draudimo varianto sąlygos.

Namų turtas, savo ruožtu, buvo apdraustas plačiausios apsaugos draudimu, t. y. namų turtui taikytinos individualios draudimo liudijime nurodytos sąlygos ir Taisyklių A.IV skyriaus 1.12 papunktyje nurodyta draudžiamųjų įvykių sąlyga. Pagal ją, apdrausto turto draudimo apsauga apima bet kokius šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus nedraudžiamuosius įvykius, nurodytus Taisyklių A.IV skyriaus 1.1–1.12 papunkčiuose ir bendrų nedraudžiamųjų įvykių sąrašė (Taisyklių A.IV skyriaus 4 punktas).

Kartu pažymėtina, kad Taisyklių A.IV skyriaus 4 punkte yra įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai – atvejai, kai draudimo išmoka nemokama, nepriklausomai nuo to, dėl

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2016.

kokios draudimo rizikos pasireiškusi įvykį prašoma pripažinti draudžiamuoju. Draudimo išmoka nemokama, jeigu turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staigaus ir netikėto) įvykio ar proceso (Taisyklių A.IV skyriaus 4.1 papunktis), dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, saulės poveikio, šalčio, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.) ir savaiminių pastatų apdailos skilimų (Taisyklių A.IV skyriaus 4.2 papunktis), taip pat dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl projektavimo ar statybos klaidų ir broko (Taisyklių A.IV skyriaus 4.4.3 papunktis), dėl vabzdžių, paukščių, graužikų ir kitokių parazitų, gyvūnų, naminių gyvūnų padarytos tiesioginės žalos apdraustam turtui, dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastų fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinės spinduliuotės ir pan.) ir natūralaus pastato dėvėjimosi (Taisyklių A.IV skyriaus 4.12 papunktis) ir kt.

Taigi, tam, kad įvykis būtų pripažintas draudžiamuoju, turi susiklostyti tam tikrų aplinkybių visuma: įvykis turi atitikti staigumo ir netikėtumo kriterijus, turėti požymius, lemiančius įvykio priskyrimą vienai iš draudimo sutartimi draudiko prisiimamų rizikų, taip pat neturi susiklostyti aplinkybių, kurios yra nurodytos kaip įvykių pripažinimo nedraudžiamaisiais pagrindais.

Toliau sprendime pateikiamas kiekvieno iš trijų nagrinėjamų įvykių aplinkybių vertinimas, atsižvelgiant į Taisyklėse įtvirtintas draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

1. Dėl vandens prasiskverbimo per stoglangius į patalpų vidų

Iš bylos duomenų matyti, kad pranešime apie įvykius pareiškėja nurodė žiemos metu mažai buvusi Lietuvoje ir dabar pastebėjusi, kad viename kambaryje per „Velux“ stoglangius pribėgo vandens: dėl to reikia remontuoti lubas, grindis, vienos sienos tapetus, keisti kiliminę dangą. Be to, pareiškėja nurodė, kad ir kitame kambaryje pribėgo truputį vandens, tačiau niekas nesugadinta. Administruojant šią žalą buvo gautos apgadinimų nuotraukos, patvirtinančios pareiškėjos nurodytas įvykio aplinkybes dėl pro stoglangius pratekėjusio vandens padarytos žalos.

Pažymėtina, kad pirmiau nurodyto įvykio aplinkybės, nevertinant žalos staigumo ir netikėtumo sąlygų, turi pareiškėjai išduotame draudimo liudijime nurodytos ir Taisyklių A.IV skyriaus 1.2 papunktyje detalizuotos vandens rizikos požymių. Minėto papunkčio c dalyje vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas į pastato vidų draudžiamasis įvykis (rizika) apibrėžiama kaip lietaus ar sniego tirpsmo vandens staigus ir netikėtas prasiskverbimas pro stogo dangą ar išorines pastato sienas, pamatus, įskaitant išorinių konstrukcijų jungtis.

Nepaisant to, vadovaujantis Taisyklių A.IV skyriaus 1.2 papunkčio c dalies skiltimi „Nedraudžiamieji įvykiai“, žala, patiriama, jei įvykis kartojasi dažniau nei kas ketverius metus (neatsižvelgiant į tai, pro kokią pastato konstrukciją vanduo prasiskverbė ir kokio dydžio išmoka buvo ar nebuvo išmokėta), laikoma nedraudžiamuoju įvykiu.

Draudikas paaiškino nustatęs, kad panašus įvykis, susijęs su vandens pratekėjimu pro pastato konstrukcijas iš išorės į patalpų vidų, jau buvo nutikęs 2023 m. rugsėjo 6 d. ir 2023 m. rugsėjo 16 d. pareiškėjai buvo išmokėta draudimo išmoka pagal tuo metu tarp šalių galiojusią draudimo sutartį. Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas pateikė administruojant 2023 m. rugsėjo 6 d. įvykio žalą gautas nuotraukas, iš kurių matyti, kad vanduo taip pat buvo pratekėjęs per nesandarų stoglangį ir apgadinęs patalpų sieną ir lubas.

Iš draudiko pateikto 2023 m. rugsėjo 16 d. pranešimo apie žalos atlyginimą (draudimo išmokos mokėjimą) matyti, kad juo buvo atkreiptas pareiškėjos dėmesys į tai, kad įvykių žala, kai vanduo prasiskverbia pro pastato konstrukcijas, t. y. lietaus ar tirpstančio sniego vandens staigus ir netikėtas prasiskverbimas pro stogo dangą ar išorines pastato sienas, įskaitant išorinių konstrukcijų jungtis, yra atlyginama tik už pirmą įvykį per ketverius metus (nesvarbu, per kurią konstrukciją skverbėsi vanduo).

Nuo 2023 m. rugsėjo 6 d. iki 2025 m. balandžio 12 d., kai draudikui buvo pranešta apie ginčo įvykį, nėra suėjęs ketverių metų terminas, todėl draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos pagal Taisyklių A.IV skyriaus 1.2 papunkčio c dalies skiltyje „Nedraudžiamieji įvykiai“ nurodytą sąlygą, numatančią, kad įvykis, pasikartojęs per ketverių metų laikotarpį, laikomas nedraudžiamuoju, laikytinas teisingu ir pagrįstu. Kaip minėta, šiuo atveju nėra svarbu ir tai, ar vanduo prasiskverbė per tą pačią pastato konstrukciją, ar ne, ir kokio dydžio draudimo išmoka buvo išmokėta. Apie tai, kad vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas į pastato vidų

įvykis, jam kilus per ketverių metų laikotarpį, nebūtų pripažintas draudžiamuoju, pareiškėja buvo informuota ir pranešimu apie dėl 2023 m. rugsėjo 6 d. įvykio priimtą sprendimą.

Atsižvelgiant į pareiškėjos pateiktą informaciją, kad dėl vandens prasiskverbimo pro stoglangius yra reikalingas ir pačių stoglangių keitimas, pažymėtina, kad, pagal Taisyklių A.IV skyriaus 1.2 papunkčio c dalies skiltyje „Nedraudžiamieji įvykiai“ nurodytą kitą nedraudžiamąjo įvykio apibrėžimą, atlyginami tik nuostoliai dėl žalos vidaus apdailai ir apdraustam namų turtui (jeigu įvykis nėra pakartotinis per ketverių metų laikotarpį). Pagal tą pačią nuostatą, draudikas neatlygina (nemoka draudimo išmokos) žalos dėl pačios pastato konstrukcijos, per kurią skverbėsi vanduo, remonto. Taigi, nepriklausomai nuo to, ar įvykis būtų pirmas per ketverius metus, ar ne, stoglangių keitimo išlaidos taip pat negalėtų būti atlygintos (išmokėta draudimo išmoka) pagal Būsto draudimo sutartį.

2. Dėl žalos tvorai

Pranešime apie apgadintą tvorą pareiškėja nurodė, kad po žiemos sezono supuvo ir nubyrėjo tvoros tinkas ir tvorą reikia taisyti. Kreipimesi į Lietuvos banką dėl tvoros apgadinimų vertinimo plačiau nepasisakė, teigė, kad tvoros draudimas būdavo įtrauktas į anksčiau su draudiku sudaromas draudimo sutartis, tačiau, sudarant ginčo sutartį, jai buvo pasakyta, kad tvora draudžiama kartu su pastatu. Šią aplinkybę pareiškėja nurodė ir pradiniam kreipimesi į Lietuvos banką, jis Lietuvos banko sprendimu buvo persiųstas draudikui. Jame pareiškėja taip pat detalizavo, kad tvoros tinko sugadinimai atsirado nuo drėgmės, lietaus ir sniego, dėl to pažeisti septyni tvoros stulpai ir cokolis (pagrindas).

Atsižvelgiant į pareiškėjos pateiktus paaiškinimus, visų pirma pažymėtina, kad draudikas neginčija tvoros apdraudimo fakto, t. y. nesiremia argumentu, jog tvora nėra Būsto draudimo sutarties draudimo objektas. Tai patvirtina ir pareiškėjai išduotame draudimo liudijime nurodyta sąlyga, jog standartiniu pastatų draudimo variantu apdraudžiami ir pagalbiniai pastatai, ir stacionarus kiemo statiniai iki 3 000 Eur. Tvorą, remiantis Taisyklių A.II skyriaus 3.1 papunkčiu, yra stacionarus kiemo statinys. Tačiau, kaip ir kitų objektų apgadinimų atvejais, tam, kad draudikui kiltų pareiga išmokėti draudimo išmoką, įvykis (šiuo atveju tvoros apgadinimas) turi atitikti Taisyklėse įtvirtintas draudžiamąjo įvykio sąlygas ir neatitikti nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

Remiantis pareiškėjos nurodytomis tvoros sugadinimų atsiradimo aplinkybėmis, tinkas nuo tvoros nubyrėjo po žiemos sezono, nes paveiktas drėgmės, lietaus ir sniego – supuvo. Lietuvos bankas taip pat įvertino pareiškėjos ir draudiko pateiktas tvoros apgadinimų nuotraukas, iš kurių matyti, kad nuo plytų mūro tvoros elementų – pagrindo ir kolonų – abipus tvoros ir įvairiose vietose yra masiškai nukritę išorinės apdailos (tinko) gabalai, matosi atviros plytos. Palyginti su pareiškėjos pateiktomis tvoros nuotraukomis prieš tvoros apgadinimus, jos išorė pasikeitusi iš esmės, t. y. tinkuotos fasadinės dalies praktiškai nebelikę. Pateiktose nuotraukose taip pat matomi akivaizdūs nusidėvėjimo, korozijos požymiai, vietomis nuo drėgmės tvoros mūrinė dalis pakeitusi spalvą, pažaliavusi, matomi tolesni tinko atsisluoksniavimo požymiai. Kaip minėta, ir pati pareiškėja teigė, kad tvora supuvo, buvo paveikta drėgmės, lietaus bei sniego.

Remiantis turimais duomenimis, darytina išvada, kad tvoros sugadinimai nėra sąlygoti staiga ir netikėto įvykio. Tokias aplinkybes patvirtinančių duomenų byloje nėra. Atvirkščiai, nuotraukose matomi apgadinimų požymiai ir pačios pareiškėjos paaiškinimai leidžia sugadinimus laikyti atsiradusiais dėl ilgalaikio natūralių procesų (drėgmės, puvimo, saulės ir (ar) šalčio ir pan.) poveikio.

Remiantis Taisyklių A.IV skyriaus 4.1 ir 4.2 papunkčiais, draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sugadintas dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio įvykio ar proceso ar dėl neišvengiamų natūralių procesų. Tokias sąlygas atitinkantys įvykiai laikomi nedraudžiamaisiais. Taigi, draudikas pagrįstai nusprendė nemokėti pareiškėjai draudimo išmokos už tvoros apgadinimus.

3. Dėl naminio gyvūno padarytos žalos

Draudikui teiktame pranešime apie katino apdraskytus tapetus pareiškėja teigė, kad anūkas namo parnešė katina, o šis sudraskė tapetus. Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja patikslino, kad katina į patalpas be jos leidimo parsinešė neįgalus anūkas. Ji tikėjosi, kad Būsto draudimo sutartyje numatyta papildoma draudimo apsauga nuo žalos, kurią gali sukelti vaikai ar anūkai. Remdamasi šiais motyvais pareiškėja prašė atlyginti dėl apdraskytų tapetų patirtą žalą.

Įvertinus šiuos pareiškėjos motyvus, visų pirma pažymėtina, kad Būsto draudimo sutartimi pareiškėjos turtiniai interesai nebuvo apdrausti nuo bet kokios galimos žalos. Kaip jau minėta šiame sprendime, draudiko teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti ir ribojama Taisyklių sąlygų.

Pagal Taisyklių A.IV skyriaus 4.5 papunktį, nedraudžiamuoju laikomas įvykis, t. y. draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sugadintas dėl vabzdžių, paukščių, graužikų ir kitokių parazitų, gyvūnų, naminių gyvūnų padarytos tiesioginės žalos apdraustam turtui, išskyrus atvejus, kai dėl vabzdžių paukščių, graužikų, kitokių parazitų, gyvūnų, naminių gyvūnų poveikio įvykio draudimo sutartyje įvardytas draudžiamasis įvykis ir buvo sunaikintas (sugadintas) kitas turtas (nuostoliai atlyginami tik dėl žalos kitam apdraustam turtui).

Nurodyta nedraudžiamojo įvykio sąlyga apibrėžia tiek gyvūnų bendrąją prasme, tiek naminių gyvūnų padarytą žalą, todėl šiuo atveju neturi reikšmės, ar žalą padarė katė, laikoma pareiškėjos namuose su pareiškėjos leidimu, ar toks pats gyvūnas, patekęs iš lauko, nepriklausomai nuo to, kaip jis suprantamas bendrine prasme.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad žalą padarė gyvūnas – katė (tokios aplinkybės draudikas neginčija), tačiau, kaip minėta, gyvūnų padaryta tiesioginė žala pagal Taisykles laikoma nedraudžiamuoju įvykiu. Iš bylos duomenų matyti, kad dėl nustatytos žalos (tiesiogiai katės nagais apgadintų tapetų) neatsitiko kitų įvykių, kurie pagal Taisykles laikytini draudžiamaisiais, todėl taikyti Taisyklių A.IV skyriaus 4.5 papunktyje nustatytą išimtį pagrindo taip pat nėra. Taigi, katės padarytą žalą tapetams draudikas taip pat pagrįstai laikė nedraudžiamuoju įvykiu.

Atsižvelgiant į bylos duomenų visumą, darytina išvada, kad draudiko sprendimai visus tris ginčo įvykius pripažinti nedraudžiamaisiais, vadovaujantis Taisyklių A.IV skyriaus 1.2 papunkčio c dalies skiltyje „Nedraudžiamieji įvykiai“ nurodytomis sąlygomis ir Taisyklių A.IV skyriaus 4.1, 4.2 bei 4.5 papunkčiais, yra pagrįsti administruojant žalą nustatytomis aplinkybėmis. Todėl pareiškėjos reikalavimas pripažinti įvykius draudžiamaisiais ir išmokėti draudimo išmokas pagal Būsto draudimo sutartis laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis